

Başvuru Numarası : 2025/35
Toplantı Tarihi/Sayısı : 27.11.2025/251
Karar Numarası : 2025/776
Başvuran : H.Y.
Başvuran Vekili/ Vasisi : -
Adres :
Muhatap Kurum/Kişi : Yenimahalle İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü (Ankara Mitat Enç Görme Engelliler Ortaokulu)
Muhatap Vekili : -
Muhatap Adres :

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, görme engelli başvurana görev yaptığı okulda engeli sebebiyle belletici öğretmenlik görevi verilmemesi nedeniyle ayrımcılık yasağının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde ve eklerinde özetle:

a. Ankara Mitat Enç Görme Engelliler Ortaokulunda öğretmen olduğunu,

b. Görme engelli olmayan öğretmenlere belleticilik görevi verildiği halde okul müdürü A.A. tarafından görme engelli öğretmenlere sadece görme engelli olmaları nedeniyle belleticilik görevi verilmediğini iddia etmekte;

c. Belleticilik görevinin görme engelli öğretmenlere de verilmesini talep etmektedir.

3. Muhatap Yenimahalle İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü sunmuş olduğu yazılı görüşte;

a. Nöbetçi öğretmen ve belleticilerinin görevlerinin Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan Yatılılık Bursluluk Sosyal Yardımlar ve Pansiyon Yönetmeliği'nin 39'uncu ve 40'ıncı maddelerinde düzenlendiğini,

b. Türkiye genelinde görme engelli öğrencilerin eğitim gördüğü pansiyon okullarda görme engelli öğretmenlere belleticilik görevi verilmediğini, Mitat Enç Ortaokulunda da aynı uygulamanın devam ettiğini,

c. Bu uygulamanın gerekçesinin Okulda yatılı kalan öğrencilerin görme engelli olması, özellikle öğrencilerin can güvenliğinin söz konusu olduğu yangın, deprem gibi durumlarda görme engelli belleticilerin yeterli düzeyde

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

destek sağlayamayacaklarının düşünülmesi olduğunu,

ç. Ayrıca aynı konu ile ilgili Adana 3. İdare Mahkemesinin ve 11/11/2019 tarihli Adana Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü inceleme raporunda; görme engelli öğretmene belleticilik görevinin verilmesinin uygun olmayacağının ve belletici öğretmenlik görevinin görme engelli öğretmenler tarafından yerine getirilemeyeceği kararına varıldığını,

d. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun (TİHEK) 2023/750 başvuru numaralı ve 2024/109 karar sayılı kararında da ayrımcılık yasağı ihlali yapılmadığına karar verildiğini, belirtmiştir.

e. Ayrıca Muhatabın yazılı görüş ekinde belleticilik görevi verilen personelin listesi ve TİHEK'in 2024/109 sayılı Kararı'nın örneği gönderilmiştir.

4. Başvuran, muhatabın yazılı görüşüne cevaben sunduğu yazılı görüşünde özetle:

a. Muhatabın gerekçesinde sunduğu, Yatılılık Bursluluk Sosyal Yardımlar ve Pansiyon Yönetmeliği'nin 39'uncu ve 40'ıncı maddelerinde sayılan görevlerin, engelli öğretmenler tarafından yapılamayacağına ilişkin bir fıkra bulunmadığını, dolayısıyla müdürün somut ve eğitsel herhangi bir esasa dayanmadan tamamen kişisel kanaatiyle karar verdiğini,

b. Sunulan belletici öğretmen listesinin, kendisinin engelli olan öğretmenlere belleticilik görevi verilmediği yönündeki iddiasını doğruladığını,

c. Muhatabın görüş yazısında engelli belletici olmayan okulların listesini verdiğini ancak Türkiye'nin en büyük ve pansiyonu sayıca en kalabalık görme engelli okulu olan ... Görme Engelliler Okulunda, açıldığı 1997 yılından bu yana engelli öğretmenlerin belleticilik yaptığını,

ç. Ankara Mitat Enç Ortaokulu dahil bütün görme engelli okullarında görme engelli öğretmenlerin belleticiliğe benzer şekilde kat nöbeti tuttuğunu, dolayısıyla önemli sorumluluklar içeren ve tek başına tutulan kat nöbeti verilirken, 4 kişinin birlikte tuttuğu pansiyon nöbeti verilmemesinin bir çelişki arz ettiğini,

d. Belleticilik görevinin 2 kadın 2 erkek öğretmen olarak 4 kişiyle gerçekleştirildiğini, şimdiye kadar bu nöbetçilerden çoğu zaman en fazla 1'inin bazen de 1 kadın 1 erkek olmak üzere 2'sinin engelli olabildiğini, dolayısıyla aslında var olabilecek risklerin minimize edildiğini,

e. Mitat Enç Ortaokulunun Türkiye'deki ilk görme engelli okulu olduğunu ve 1951'den bu yana görme engelli öğretmenlerin belleticilik yaptığını, onların nöbetlerinde bugüne kadar küçük de olsa herhangi bir olay vaki olmadığını,

f. Akşam etütlerinde görme engelli öğrencilerin ödevlerini yaparken Braille yani kabartma yazı kullandıklarını, kendileri de aynı yazıyı kullanan görme engelli öğretmenlerin görenlere nispetle öğrencilere bu bağlamda daha fazla destek olabildiklerini,

g. İlgili TİHEK kararında ise başvuranın belleticilik yapamamasının ihlal yok şeklinde hükme bağlanmasının nedeninin başvuranın şahsi karmaşık durumu ve yetersizliklerinden kaynaklandığını zira bu öğretmenin çalıştığı okulun müdürü tarafından sunulan belgede; başvuru öğretmenin, kendi başına okula gidip gelemediğini, evi okula çok yakın olmasına rağmen hep başkalarının yardımıyla gelip gittiğini, hatta okul personelinin bu kişiye sürekli yardımcı olduğunu belirttiğini, oysaki kendi okul müdürünün böyle bir gözleminden

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

bahsetmediğini nitekim okuldaki görme engelli öğretmenlerin kendi kendine yetebilen bireyler olduklarını, bilhassa bu yönleriyle de belleticilik görevi esnasında görme engelli öğrencilere örnek teşkil ettiğini,

ğ. Okul müdürünün yazılı görüşünde dile getirdiği öğrencilerin can güvenliği hususunun sadece görme engelli öğretmenlere belleticilik görevi verilmeyerek sağlanamayacağını, bu konuyla ilgili bütün fiziki tedbirler alındıktan sonra daha önceki dönemlerde olduğu gibi engelliler de dahil bütün öğretmenlerin pansiyonda dikkat edilmesi gereken hususlara ilişkin eğitimler alabileceklerini, bu eğitimlerin her eğitim öğretim yılı başında yinelenebileceğini, burada çözümün bütün faydalarını göz ardı edilerek görme engelli öğretmenlere belleticilik verilmemesi olmadığını, bilakis pansiyonda erkek öğrencilerin ve belletici öğretmenin kaldığı odaların yan yana olduğunu belki gören öğretmenlerin fark edemeyeceği sarsıntı ve duman kokularını görmeyen öğretmenlerin daha çabuk algılayarak okulu da iyi bildikleri için daha hızlı bir tahliye sağlayabileceklerini,

ifade etmiştir.

5. Başvurunun sağlıklı bir şekilde sonuçlandırılabilmesi amacıyla muhataptan ek bilgi belge talebinde bulunularak 2025-2026 Eğitim Öğretim Yılı itibarıyla ilgili uygulamanın devam edip etmediği sorulmuştur. Muhatap sunduğu ek bilgi belge yazılarında, Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğüne hitaben gönderdiği 10/1/2025 tarihli ve ... sayılı yazısı gereğince Belleticilik Görevi Görüş Talebi konulu yazısına istinaden başvuran dahil olmak üzere tüm görme engelli öğretmenlere belleticilik görevi verilmeye başlandığı belirtilmiş ve Belletici Nöbet Onayı, Belletici Öğretmen Listesi ve Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 10/1/2025 tarihli ve ... sayılı yazısı ekte Kurumumuza gönderilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kanun önünde eşitlik*" başlıklı 10'uncu maddesinde "*Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. (...) Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.*" hükmü yer almaktadır.

7. Anayasa'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci fıkrasında "*Herkes yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.*" hükmü yer almaktadır.

8. Yine Anayasa'nın "*Çalışma hakkı ve ödevi*" başlıklı 49'uncu maddesinde "*Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir. Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.*" hükmü yer almaktadır.

9. Anayasa'nın "*Sosyal güvenlik bakımından özel olarak korunması gerekenler*" başlıklı 61'inci maddesinin ikinci fıkrasında "*Devlet, sakatların korunmalarını ve toplum hayatına intibaklarını sağlayıcı*

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

tedbirleri alır.” hükmü yer almaktadır.

10. 6/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun “Tanımlar” başlıklı 2’nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine göre “Doğrudan ayrımcılık: Bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanarak engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muameleyi” ve (f) bendine göre “Engelli: Fiziksel, zihinsel, ruhsal ve duysal yetilerinde çeşitli düzeyde kayıplarından dolayı topluma diğer bireyler ile birlikte eşit şartlarda tam ve etkin katılımını kısıtlayan tutum ve çevre şartlarından etkilenen bireyi” ifade eder.

11. Mezkûr Kanun’un “Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı” başlıklı 3’üncü maddesinde “(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır. (3) Ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür. (...)” hükmü yer almaktadır.

12. Mezkûr Kanun’un “Ayrımcılık türleri” başlıklı 4’üncü maddesinin birinci fıkrasında “Bu Kanun kapsamına giren ayrımcılık türleri şunlardır: a) Ayrı tutma. b) Ayrımcılık talimatı verme bu talimatları uygulama. c) Çoklu ayrımcılık. ç) Doğrudan ayrımcılık. d) Dolaylı ayrımcılık. e) İşyerinde yıldırma. f) Makul düzenleme yapmama. g) Taciz. ğ) Varsayılan temele dayalı ayrımcılık.” hükmü yer almaktadır.

13. 6701 sayılı Kanun’un “Ayrımcılık yasağının kapsamı” başlıklı 5’inci maddesinde “(1) Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar. (2) Birinci fıkra da belirtilen hizmetlerin planlanması, sunulması ve denetlenmesinden sorumlu olan kişi ve kurumlar, farklı engelli grupların ihtiyaçlarını dikkate almakla ve makul düzenlemelerin yapılmasını sağlamakla yükümlüdür.” hükmü yer almaktadır.

14. Yine 6701 sayılı Kanun’un “İstihdam ve serbest meslek” başlıklı 6’ncı maddesinde “ (1) İşveren veya işveren tarafından yetkilendirilmiş kişi; işverenin çalışanı veya bu amaçla başvuran kişi, uygulamalı iş deneyimi edinmek üzere bir işyerinde bulunan veya bu amaçla başvuran kişi ve herhangi bir sıfatla çalışmak ya da uygulamalı iş deneyimi edinmek üzere işyeri veya iş ile ilgili olarak bilgi edinmek isteyen kişi aleyhine, bilgilenme, başvuru, seçim kriterleri, işe alım şartları ile çalışma ve çalışmanın sona ermesi süreçleri dâhil olmak üzere, işle ilgili süreçlerin hiçbirinde ayrımcılık yapamaz. (2) Birinci fıkra iş ilanı, işyeri, çalışma şartları, mesleki rehberlik, mesleki eğitim ve yeniden eğitimin tüm düzeylerine ve türlerine erişim, meslekte yükselme ve mesleki hiyerarşinin tüm düzeylerine erişim, hizmet içi eğitim, sosyal

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

menfaatler ve benzeri hususları da kapsar. (...)" hükmü yer almaktadır.

15. Mezkûr Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde "ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek (...)" Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

16. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına ilişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Karar türleri" başlıklı 65'inci maddesinde "(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir." hükmü yer almaktadır.

17. Mezkûr Yönetmelik'in "Uzlaşma kararı" başlıklı 71'inci maddesinde "(1) Başvuru konusu talebin hakkında başvuru yapılan ilgili tarafça yerine getirildiğinin Kuruma bildirilmesi hâlinde veya başvurunun 52'nci maddeye göre çözüme kavuşturulduğunun anlaşılması halinde uzlaşma kararı verilir." hükmü yer almaktadır.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

18. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin birinci fıkrası "Ayrımcılık yasağı ihlallerinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir." hükmünü haizdir. Başvuranın dilekçesinden 6701 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen ayrımcılık temellerinden engellilik ile bağlantılı olarak ayrımcılığa maruz kaldığı iddiasında bulunduğu anlaşılmaktadır. Mezkûr Kanun'un 17'nci maddesinin ikinci fıkrası ise "İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir." hükmünü içermektedir. Dosya kapsamında, başvuranın 5/12/2024 tarihli bir dilekçe ile Mitat Enç Görme Engelliler Ortaokulu Müdürlüğüne başvurduğu, dilekçesine cevaben 2/1/2025 tarihinde öğrencilerin can güvenliğinin görme engelli öğretmenler tarafından tam olarak sağlanamayacağı gerekçesi ile görme engelli öğretmenlerin belleticilik görevi yapmasının Okul Müdürlüğüne uygun görülmediğinin belirtildiği, konu ile ilgili Yenimahalle İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne yazılan 16/8/2024 tarihli ve ... sayılı görüş yazısının cevabının beklendiği şeklinde bir cevap verildiği görülmüştür. Başvurunun yapıldığı tarihte İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne yazılan yazının üzerinden yaklaşık dört buçuk aylık bir zaman geçtiği ve Okul Müdürlüğünün görme engelli öğretmenlerin belletici olarak görev yapmasının uygun olmadığı yönündeki kanaatini açıkça bildirmiş olduğu göz önünde bulundurulduğunda ilgili tarafa başvuru şartının sağlanmış olduğu değerlendirilmektedir. Bu çerçevede başvurunun esastan incelenilecek bir başvuru olduğu kanaatine varılmıştır.

19. Ayrımcılık yasağı, uluslararası insan hakları hukukunun temelinde yer almakta ve pek çok uluslararası insan hakları sözleşmesinde özel olarak düzenlenmektedir. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin (İHEB) 2'nci

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

maddesi şöyledir: “Herkes, ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal veya başka bir görüş, ulusal veya sosyal köken, mülkiyet, doğuş veya herhangi başka bir ayırım gözetmeksizin bu Bildirge ile ilan olunan bütün haklardan ve bütün özgürlüklerden yararlanabilir.” Birleşmiş Milletler (BM) Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi’nin (MSHS) 2’nci maddesine göre “Herkes yasalar önünde eşittir ve hiçbir ayırım gözetilmeksizin yasalarca eşit derecede korunur. Bu bakımdan yasalar her türlü ayırımı yasaklayacak ve ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal veya başka fikir, ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğum veya diğer statüler gibi her bağlamda ayrımcılığa eşit ve etkili korumayı temin edecektir.” Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin (AİHS) 14’üncü maddesine göre ise; “Bu Sözleşme’de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasal veya diğer kanaatler, ulusal veya sosyal köken, ulusal bir azınlığa mensupluk, servet, doğum veya herhangi başka bir durum bakımından hiçbir ayrımcılık yapılmadan güvence altına alınır.”

20. BM Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme’nin (EHİS) “Ayrımcılık yapılmaması ve eşitlik” başlıklı 5’inci maddesinde “Taraflar Devletler herkesin hukuk önünde eşit olduğunu ve ayrımcılığa uğramaksızın hukuk tarafından eşit korunma ve hukuktan eşit yararlanma hakkına sahip olduğunu kabul eder. Taraflar Devletler engelliliğe dayalı her türlü ayrımcılığı yasaklar ve engellilerin herhangi bir nedene dayalı ayrımcılığa karşı eşit ve etkin bir şekilde korunmasını güvence altına alır. Taraflar Devletler eşitliği sağlamak ve ayrımcılığı ortadan kaldırmak üzere engellilere yönelik makul düzenlemelerin yapılması için gerekli tüm adımları atar. Engellilerin fiili eşitliğini hızlandırmak veya sağlamak için gerekli özel tedbirler işbu Sözleşme amaçları doğrultusunda ayrımcılık olarak nitelendirilmez.” ifadeleriyle engelliliğe dayalı her türlü ayrımcılık yasaklanmıştır.

21. 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun’un “Ayrımcılık” başlıklı 4/A maddesi şöyledir: “Doğrudan ve dolaylı ayrımcılık dâhil olmak üzere engelliliğe dayalı her türlü ayrımcılık yasaktır. (...) Engellilerin hak ve özgürlüklerden tam ve eşit olarak yararlanmasını sağlamaya yönelik alınacak özel tedbirler ayrımcılık olarak değerlendirilemez.”

22. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarında ayrımcılık; objektif ve makul bir neden olmaksızın, aynı durumdaki kişilere farklı muamelede bulunmak olarak tanımlanmıştır (AİHM, Willis/Birleşik Krallık, B. No: 36042/97, 11/6/2002, para. 48 ve AİHM, Okpisz/Almanya, B. No: 59140/00, 25/10/2005, para. 33).

23. EHİS’in “Çalışma ve istihdam” başlıklı 27’nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca “(...) Taraflar Devletler çalışırken engelli olanlar dahil olmak üzere tüm engellilerin çalışma hakkının yaşama geçmesini yasama çalışmalarını da içeren uygun tüm tedbirleri alarak güvence altına alır. Taraflar Devletler bunların yanı sıra; (a) İşe alım ve istihdam edilme koşullarında, istihdamın sürekliliği, kariyer gelişimi ve sağlıklı ve güvenli çalışma koşulları dahil olmak üzere, istihdama ilişkin her hususta, engelliliğe dayalı ayrımcılığı yasaklar; (b) Fırsat eşitliği, eşit değerde işe eşit ücret ilkesi, tacizden korunma ve mağduriyetin giderilmesi, güvenli ve sağlıklı çalışma koşulları dahil olmak üzere diğer bireylerle eşit koşullar altında adil ve uygun çalışma koşullarının sağlanmasına ilişkin olarak engellilerin haklarını korur (...)” İlgili hüküm gereğince engelli çalışanların hem işe girme hem de işin koşulları, imkanları ve sona erdirilmesinde

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

ayrımcılığa maruz bırakılmaları yasaktır. Keza 6701 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesinde de çalışma yaşamında ayrımcılık yasağının iş ilanı, iş yeri, çalışma şartları, mesleki rehberlik, mesleki eğitim ve yeniden eğitimin tüm düzeylerine ve türlerine erişim, meslekte yükselme ve mesleki hiyerarşinin tüm düzeylerine erişim, hizmet içi eğitim, sosyal menfaatler ve benzeri hususları da kapsadığı açıkça düzenlenmiştir.

24. 25/11/2016 tarihli ve 29899 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Resmi Okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal Yardımlar ve Okul Pansiyonları Yönetmeliği'nin "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca belletici öğretmen, "Okul pansiyonlarında görevli oldukları günlerle sınırlı olmak üzere, yatılı öğrencilerin eğitim öğretim ve gözetimleri ile ilgili iş ve işlemleri yürüten öğretmen", (h) bendinde ise nöbetçi belletici öğretmen "Gece dahil görev yapan belletici öğretmen" şeklinde tanımlanmıştır.

25. Başvuru konusu olayda başvuran, Ankara Mitat Enç Görme Engelliler Ortaokulunda öğretmen olduğunu, görev yaptığı okulda görme engelli olmayan öğretmenlere belleticilik görevi verildiği halde görme engelli öğretmenlere sırf engelleri sebebiyle belleticilik görevi vermediğini iddia etmiştir. 6701 sayılı Kanun uyarınca bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanarak engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muamele doğrudan ayrımcılığı ifade etmekte olup bu bağlamda başvuranın iddiası kendisine görme engeli sebebiyle doğrudan ayrımcılık yapıldığı yönündedir. Muhatap ise Türkiye genelinde görme engelli öğrencilerin eğitim gördüğü pansiyon okullarda görme engelli öğretmenlere belleticilik görevi verilmediğini, Mitat Enç Ortaokulunda da aynı uygulamanın devam ettiğini, bu uygulamanın gerekçesinin Okulda yatılı kalan öğrencilerin görme engelli olup, özellikle öğrencilerin can güvenliğinin söz konusu olduğu yangın, deprem gibi durumlarda görme engelli belleticilerin yeterli düzeyde destek sağlayamayacaklarının düşünülmesi olduğunu ifade etmiştir.

26. 2024-2025 Eğitim Öğretim Yılı'nın tamamlanmasının ardından 2025-2026 Eğitim Öğretim Yılına ilişkin mevcut durumun araştırılması ve uygulamanın sürdürülüp sürdürülmediğinin anlaşılması amacıyla muhataptan alınan ek bilgi belge yazısında ise Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 1/1/2025 tarihli ve ... sayılı yazısı gereğince görme engelli öğretmenlere de belleticilik görevi verildiği belirtilmiş, ekli listeden başvuranın da görev verilen öğretmenlerden biri olduğu anlaşılmıştır. Mitat Enç Görme Engelliler Ortaokulunun Yenimahalle İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne hitaben gönderdiği 27/8/2025 tarihli ve ... sayılı yazıda; Yenimahalle İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün ... sayı ve 22/8/2025 tarihli yazısında yer alan görme engelli öğretmenlere belleticilik görevi verilip verilmediği konusu hakkında Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 10/1/2025 tarihli ve ... sayılı "Belleticilik Görevi Görüş Talebi" konulu yazısına istinaden görme engelli öğretmenlere belleticilik görevi verilmeye başlandığı ifade edilmiştir. Yine muhatap Okulun Yenimahalle Kaymakamlığına hitaben gönderdiği "Belletici Nöbet Onayı" başlıklı, 22/9/2025 tarihli ve ... sayılı yazıda ise "Okulumuz pansiyonunda 2025-2026 eğitim öğretim yılında belletici öğretmen olarak görev yapacak ilçemizde kadrolu olarak görev yapan ve ekte adı soyadı yazılı öğretmenlerin belletici olarak 22/09/2025 tarihinden itibaren görevlendirilmesi müdürlüğümüzce uygun olup; Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde Ohurlarınıza arz ederim." ifadelerine yer verilmiştir. İlgili yazıya

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

ekli liste incelendiğinde Mitat Enç Görme Engelliler Ortaokulunda toplam 46 öğretmenin belletici öğretmen olarak görev yapmak istediği, bunlardan başvuran dahil 15 tanesinin görme engelli olduğu, talepte bulunan öğretmenlerin tamamına nöbetçi belleticilik onayının verildiği anlaşılmıştır.

27. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunun Uygulanması Hakkında Yönetmelik'in "Uzlaşma kararı" başlıklı 71'inci maddesi "(1) Başvuru konusu talebin hakkında başvuru yapılan ilgili tarafça yerine getirildiğinin Kuruma bildirilmesi hâlinde veya başvurunun 52'nci maddeye göre çözüme kavuşturulduğunun anlaşılması halinde uzlaşma kararı verilir." hükmünü haizdir. Somut olayda başvuru konusu talebin başvurana belleticilik görevi verilmek suretiyle muhatap tarafından yerine getirildiği anlaşıldığından 6701 sayılı Kanun'un 18'inci maddesi ile mezkûr Yönetmelik'in 52'nci ve 71'inci maddeleri uyarınca başvurunun uzlaşmayla sonuçlandığı kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda UZLAŞMA KARARI VERİLMESİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

27/11/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Fahrettin ALTUN
Kurul Başkanı

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
II. Başkan

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Fatma ÇINAR
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Selami AÇAN
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Erol GÖKDÖL
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Melahat DEMİR
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Selma ÖZTÜRK PINAR
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Evren BAŞAR
Kurul Üyesi

Dr. Ömer ÇELEN
Kurul Üyesi
(Raporlu)

e-imzalıdır

Tayyip UÇAR
Kurul Üyesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>